

FAKULTA SOCIÁLNÍCH STUDIÍ
MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ

OBRANNÉ A CIVILNÍ NOUZOVÉ PLÁNOVÁNÍ

Procházka Josef

CÍLE

1. OBJASNIT SYSTÉMOVÉ A PROCESNÍ NASTAVENÍ:
 - OBRANNÉ PLÁNOVÁNÍ
 - CIVILNĚ NOUZOVÉ PLÁNOVÁNÍ (CNP);
2. OBJASNIT POLITICKÉ, VOJENSKÉ A EKONOMICKÉ ASPEKTY OBRANNÉHO PLÁNOVÁNÍ
3. PŘEDSTAVIT SYSTÉM OBRANNÉHO PLÁNOVÁNÍ ČR
4. PŘEDSTAVIT SYSTÉM CNP
5. PŘEDSTAVIT SYSTÉM CNP NATO A VAZBU NA ČR

OBSAH

ÚVOD

1. POLITICKÉ, VOJENSKÉ A EKONOMICKÉ ASPEKTY
2. OBRANNÉ PLÁNOVÁNÍ
3. CIVILNÍ NOUZOVÉ PLÁNOVÁNÍ
4. CIVILNÍ NOUZOVÉ PLÁNOVÁNÍ NATO

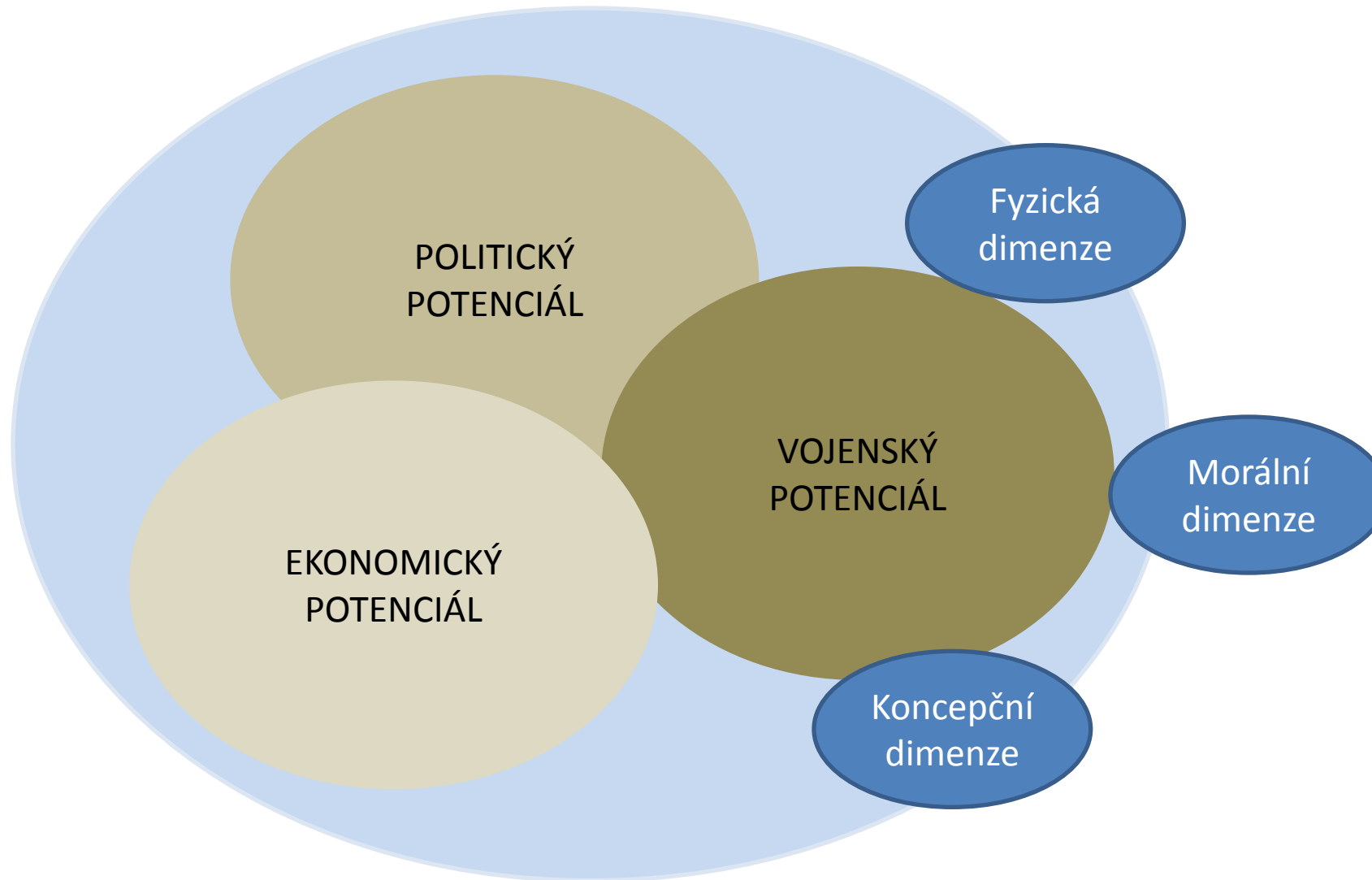
ZÁVĚR

LITERATURA

- Vojenská strategie, s. 30 - 58
- BAXA, Fabian, MELICHAR, Josef, PETRÁŠ, Zdeněk, PROCHÁZKA, Josef, PROCHÁZKA, Dalibor, MIČÁNEK, František. *Obranné plánování - plánování za nejistoty*. Praha: Ministerstvo obrany ČR, 2018. 139 s. ISBN 978-80-7278-710-4. s. 25-29
- Baxa F. a kol. *Obranné plánování při řízení obrany státu*. Univerzita obrany v Brně. Brno 2020. ISBN 978-80-7582-124-9. s. 6-18, 39-59.

ÚVOD

OBRANYSCHOPNOST

***„Plánování je důležité,
ale plány jsou
bezceňné.“***

***„Planning is everything,
plan is worthless.“***

Dwight David Eisenhower

***„Žádný plán nepřežije
první výstřel.“***

***„Kein Operationsplan
reicht mit einiger
Sicherheit über das erste
Zusammentreffen mit der
feindlichen Hauptmacht
hinaus.“***

Helmuth von Moltke

POLITICKÉ ASPEKTY

VÝCHODISKA OBRANNÉHO PLÁNOVÁNÍ:

- ANALÝZA BEZPEČNOSTNÍHO PROSTŘEDÍ
- ANALÝZA BEZPEČNOSTNÍCH HROZEB A SOUVISEJÍCÍCH RIZIK
- POLITICKÉ ZADÁNÍ (ROLE, ÚKOLY, AMBICE)

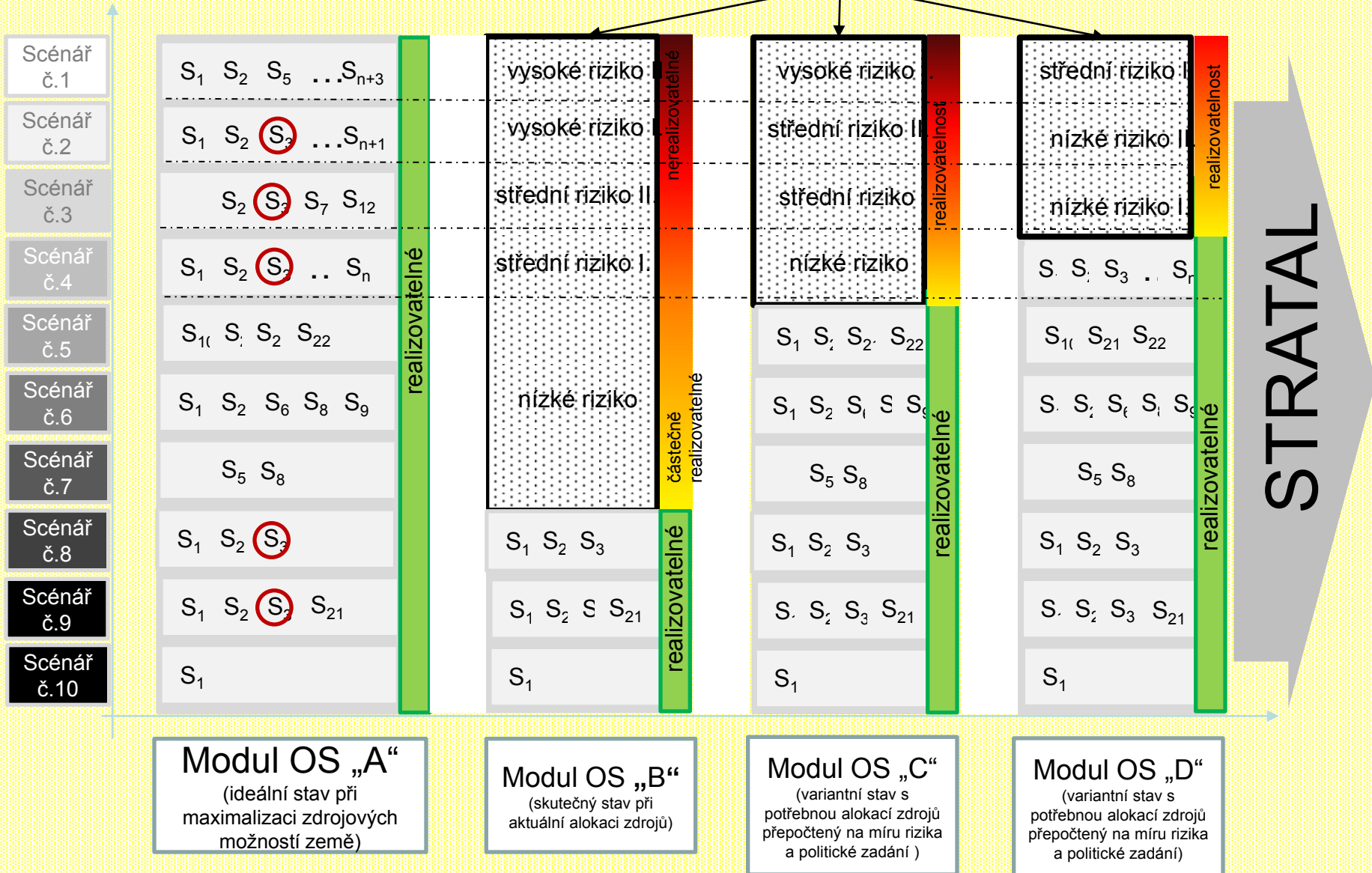
VOJENSKÉ ASPEKTY

- KARDINÁLNÍ OTÁZKA: PRO JAKÉ SITUACE (SCÉNÁŘE) VYTVÁŘÍME SCHOPNOSTI PRO ZAJIŠTĚNÍ OBRANY STÁTU A OS?
- STRATEGICKÉ PLÁNOVACÍ PŘEDPOKLADY
 - SOUBĚH SCÉNÁŘŮ
 - POŽADAVKY NA POHOTOVOST
 - GEOGRAFICKÉ PODMÍNKY
 - PROTIVNÍK

EKONOMICKÉ ASPEKTY

- NELZE ROZVÍJET VEŠKERÉ SCHOPNOSTI = PRIORITIZACE POŽADAVKŮ NA ZÁKLADĚ OPERAČNÍCH RIZIK.
- STABILNÍ (PŘEDVÍDAVÉ) FINANCOVÁNÍ.
- ÚČELNOST, HOSPODÁRNOST A EFEKTIVNOST.

Oblasti popsaného rizika

OBRANNÉ PLÁNOVÁNÍ

BEZPEČNOST A OBRANA

OBRANNÉ
PLÁNOVÁNÍ

VYTVÁŘENÍ SIL

SCHOPNOSTI

Plánování rozvoje

OPERAČNÍ
PLÁNOVÁNÍ

POUŽITÍ SIL

OPERACE

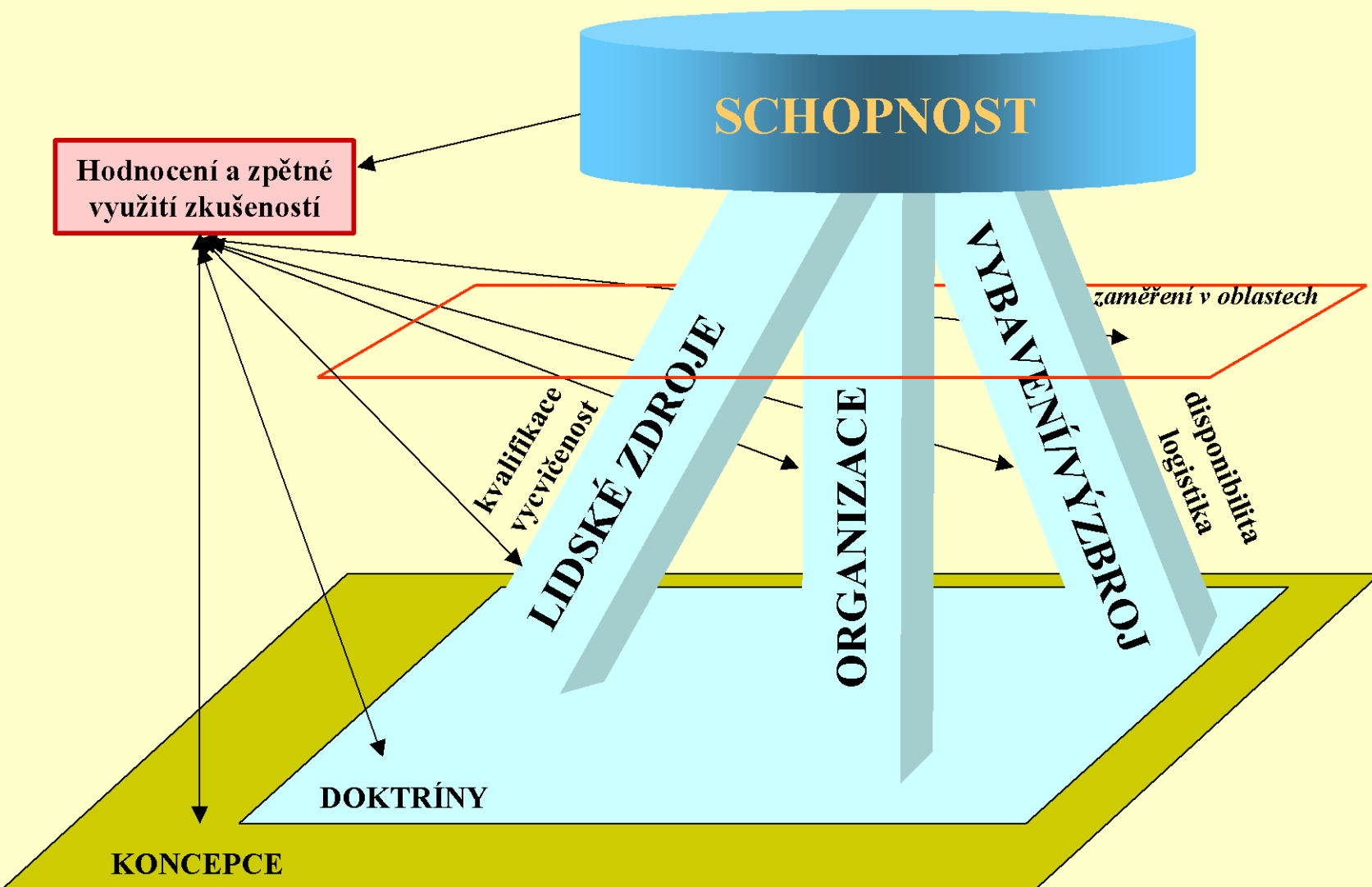
Plánování operací

ŘÍZENÍ BEZPEČNOSTI A OBRANY

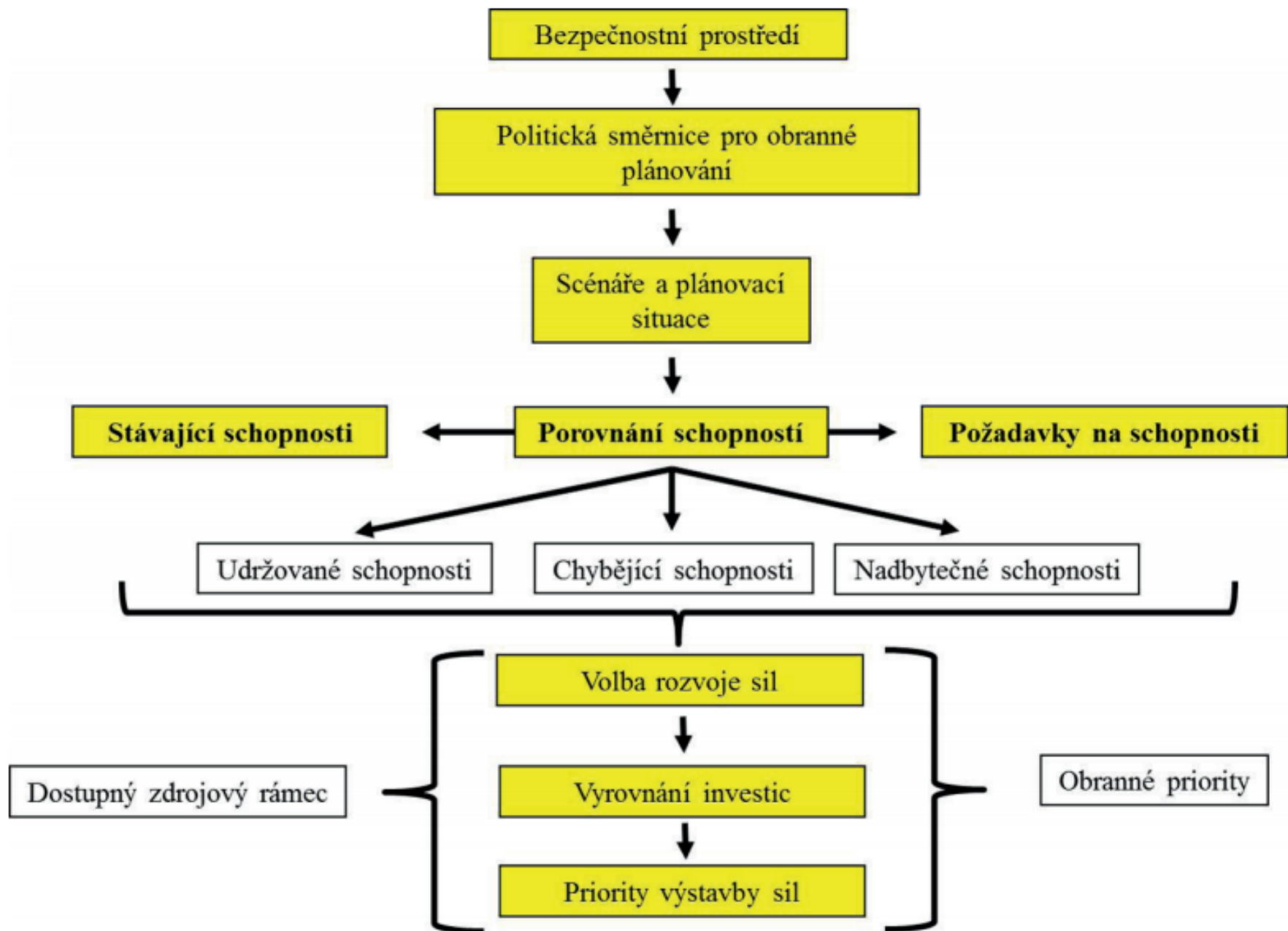
OBRANNÉ PLÁNOVÁNÍ

- MEZINÁRODNÍ ÚROVEŇ
 - NATO DEFENCE PLANNING (NDPP)
 - EU DEFENCE PLANNING
- NÁRODNÍ ÚROVEŇ
 - PLÁNOVÁNÍ OBRANY ČR (z. 222/2019)
 - PLÁNOVÁNÍ ČINNOSTI A ROZVOJE REZORTU MO (RMO/2012)

Hlavní oblasti schopností:

Funkční oblasti popisu schopností: DOTMLPFI

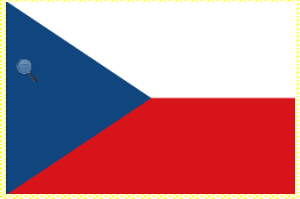

Obr. 1-6: Obecné schéma procesu plánování na základě schopností. Zdroj: ZÚNA, Pavel; Operační koncepce, s. 42

PLÁNOVÁNÍ OBRANY ČR, zákon 222

- Nástroj realizace obranné politiky státu
- Gestor: MO ČR;
- Výstup: Ústřední plán obrany ČR.

PLÁNY OBRANY STÁTU

- Soubor věcných, organizačních a personálních opatření určených k:
 - zajišťování obrany státu,
 - plnění mezinárodních smluvních závazků ČR o společné obraně,
 - podílu OS na činnostech mezinárodních organizací ve prospěch míru;
 - účasti OS na mírových operacích.

PLÁNY OBRANY STÁTU

- (1) ústřední plán obrany státu a dílčí plány obrany;
- (2) plán odpovídajících sil a prostředků nezbytných k zajišťování obrany státu za SOS, VS;
- (3) plán doplňování odpovídajících sil a prostředků nezbytných k zajišťování obrany státu za SOS a VS;
- (4) plány hospodářské mobilizace;
- (5) plán operační přípravy státního území ČR a plán její realizace;
- (6) předběžné operační a stálé obranné plány;
- (7) seznam a katalog opatření národního systému reakce na krize pro potřeby řízení obrany státu;
- (8) plány přípravy občanů k obraně státu.

Systemové nastavení plánování činnosti a rozvoje rezortu obrany (RMO 66/2012)

Vojensko-politické dokumenty

BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE

OBRANNÁ STRATEGIE

DOKUMENTY NATO

DOKUMENTY 21 EU

Strategické a koncepční dokumenty

DLOUHODOBÝ VÝHLED

DÍLČÍ KONCEPCE
KONCEPCE VÝSTAVBY AČR

Plánovací dokumenty

SMĚRNICE MO

STŘEDNĚDOBÝ PLÁN

ROČNÍ PLÁN A ROZPOČET

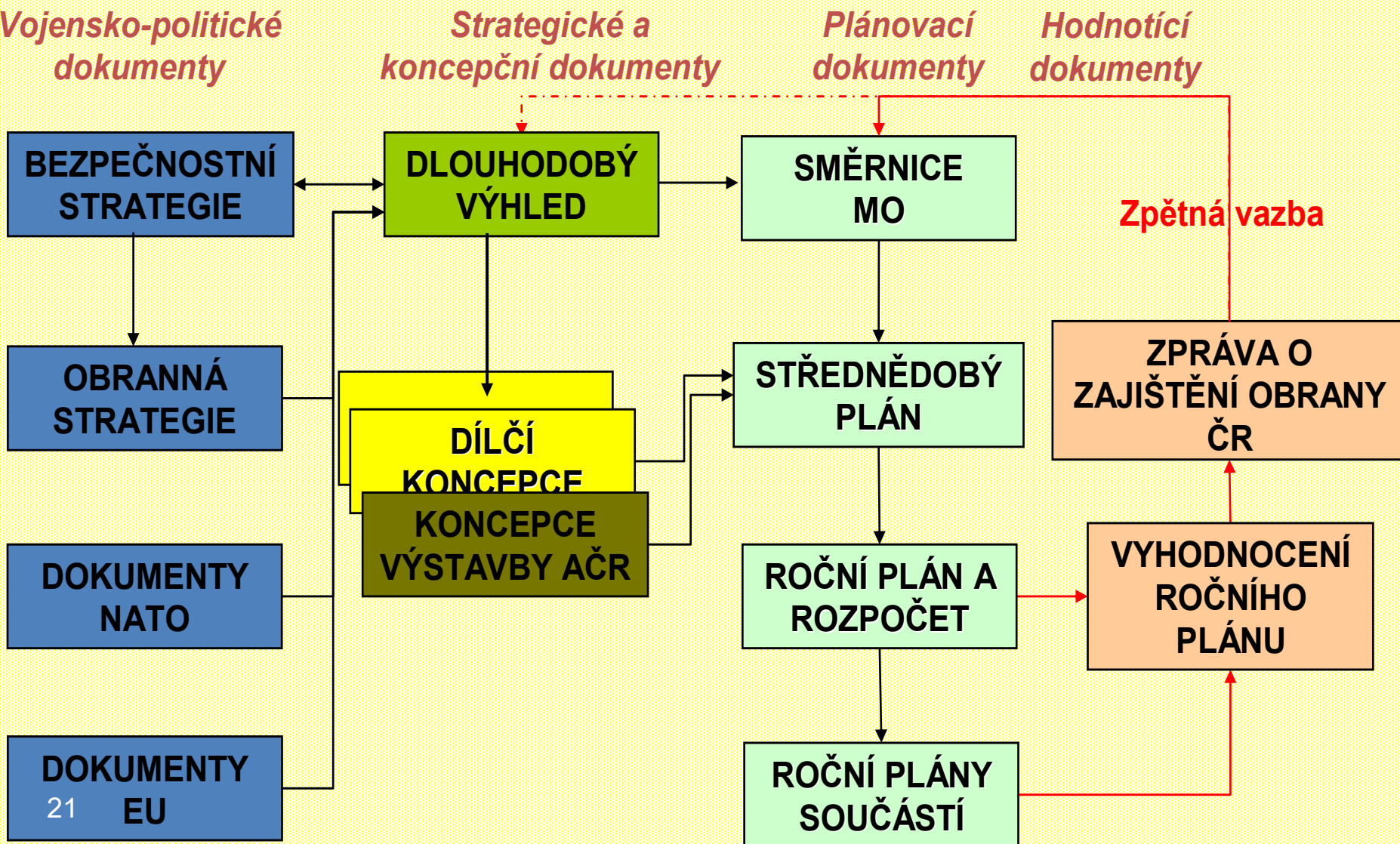
ROČNÍ PLÁNY SOUČÁSTÍ

Hodnotící dokumenty

ZPRÁVA O ZAJIŠTĚNÍ OBRANY ČR

VYHODNOCENÍ ROČNÍHO PLÁNU

Zpětná vazba

NATO Defence Planning Model

CIVILNÍ NOUZOVÉ PLÁNOVÁNÍ

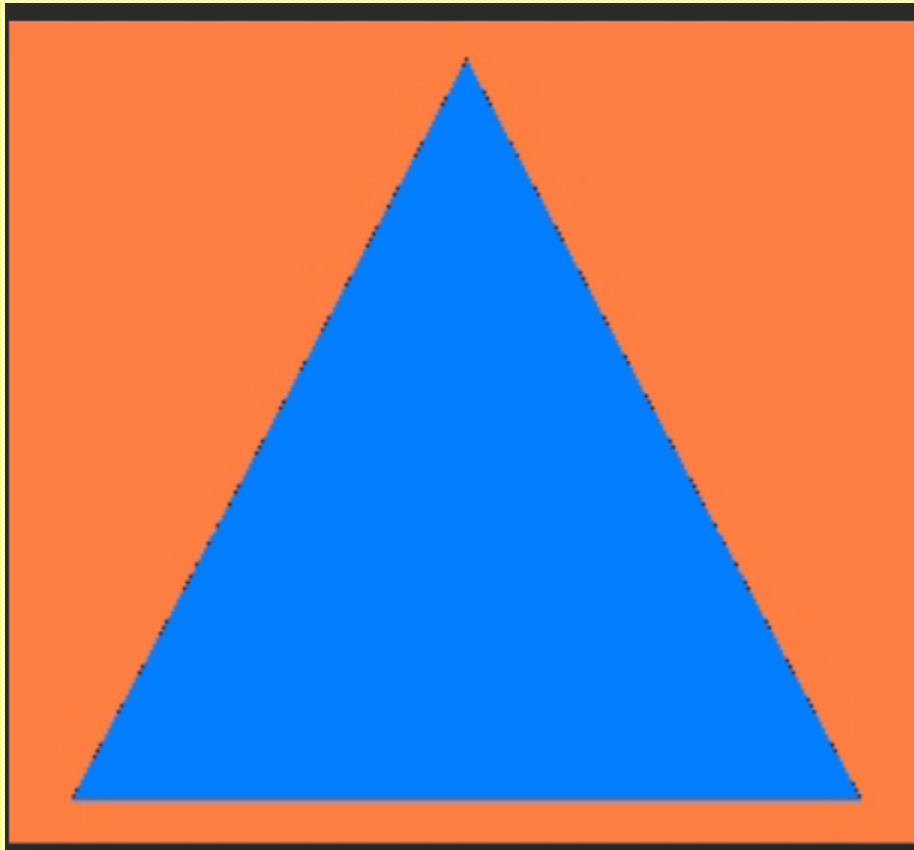
CNP

- Plánování opatření k **zajištění ochrany obyvatelstva a ekonomiky, kritické infrastruktury**.
- **Zabezpečení opatření pro případ radiační havárie, preventivních opatření proti použití ZHN včetně řešení odstraňování následků jejich použití**
- Sladění požadavků na **civilní zdroje** nezbytné pro zajištění bezpečnosti ČR.
- V rámci NATO je CNP chápáno jako část systému obranného plánování NATO zaměřená na zajišťování **civilních zdrojů a ochranu obyvatelstva (CIVILNÍ OCHRANA)**.

CIVILNÍ OCHRANA A OBRANA - VÝVOJ

- 1935: Zákon č. 82, o ochraně a obraně proti leteckým útokům. Vznik jednotek civilní protiletecké ochrany (CPO) podřízeny MV
- 1939-45: jednotky CPO podřízeny říšské Luftschutz
- 1948-1951 vznik civilní **obrany** (CO), podřízenost MV, studená válka – atomová válka
- 1976-1989: vojenské záchranné útvary, podřízenost MO
- 1994 Hlavní úřad civilní **ochrany** ČR, ve struktuře armády, statut nekombatantů
- Záchranné vojenské prapory: zrušeny či reorganizovány v rámci transformace rezortu MO 2007
- Hlučínský prapor 2008 demilitarizován a převeden do struktury MV-GŘ HZS, AČR 2x záchranné roty (obrana za SOS a VS, ochrana v rámci nevojenského KŘ)

ZNAK „CO“

Mezinárodní **znak civilní obrany** schválil prvním protokolem z roku 1977, který doplňoval Ženevskou konvenci z roku 1949. **Civilní obrana** (též civilní ochrana, zkratka CO) je soustava úkolů a opatření zaměřených na ochranu života, zdraví a majetku obyvatelstva, jakož i národního hospodářství.

VÝBOR PRO CIVILNÍ NOUZOVÉ PLÁNOVÁNÍ (VCNP)

- Stálý pracovní orgán BRS
- Koordinace a plánování opatření k zajištění ochrany vnitřní bezpečnosti státu
- Meziresortní spolupráce s důrazem na oblast přípravy a zvládnání mimořádných událostí a krizových situací.
- Pravidla činnosti: Statut, Jednací a Organizační řád.
- Gesce: MV-GŘ ZHS

FAKULTA SOCIÁLNÍCH STUDIÍ
MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ

CIVILNÍ NOUZOVÉ PLÁNOVÁNÍ NATO

CIVILNÍ NOUZOVÉ PLÁNOVÁNÍ NATO

- NATO od svého založení klade důraz na ochranu civilního obyvatelstva
- Od 1953 mohou kapacity k ochraně obyvatel během vojenských konfliktů sloužit také civilnímu obyvatelstvu během přírodních katastrof
- V roce 1998 založeno EADRCC

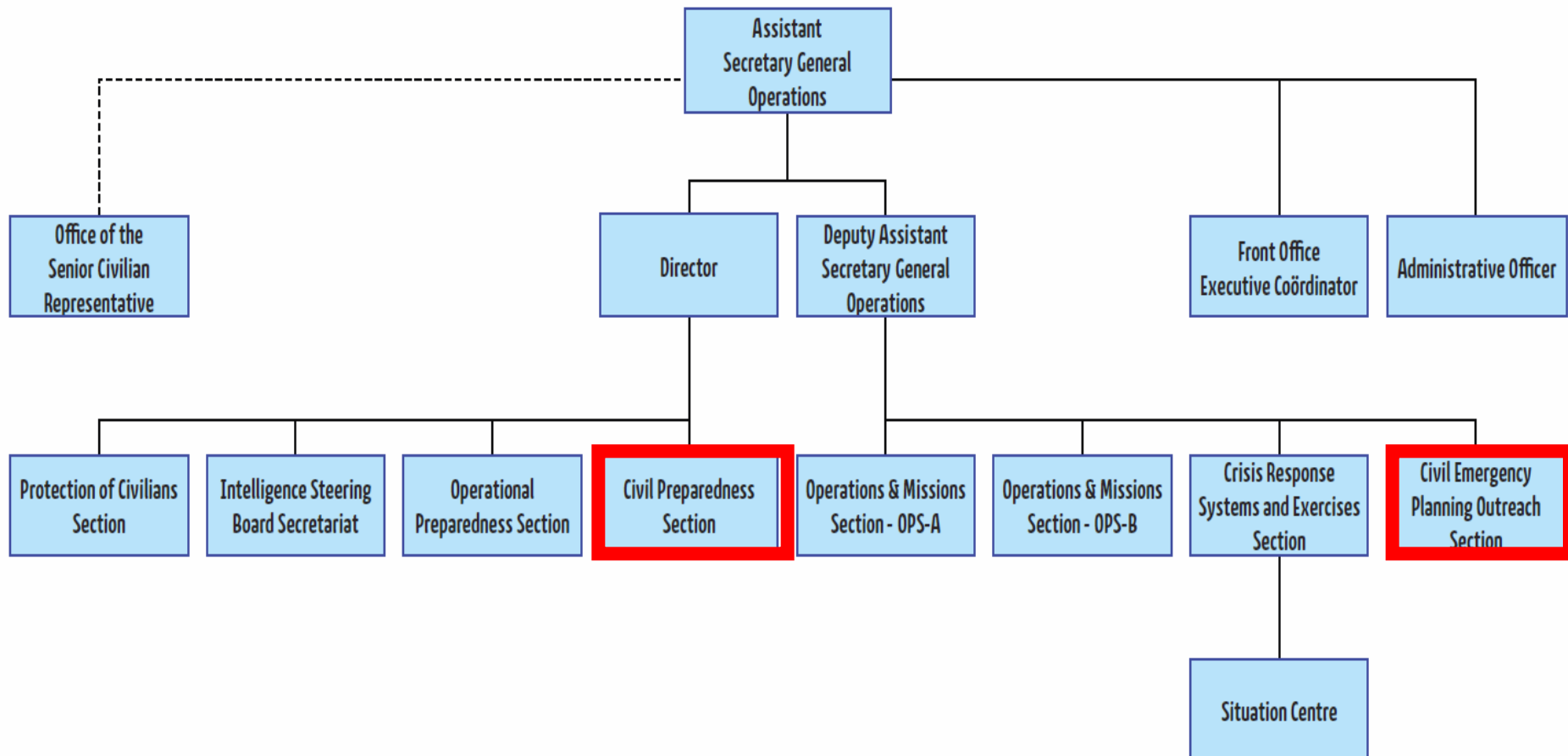
ROLE CNP NATO

1. Civilní podpora operacím NATO v rámci čl. 5 (o kolektivní obraně),
2. Podpora operacím NATO mimo čl. 5 (operace v rámci mezinárodního krizového řízení),
3. Podpora národních vlád v případě katastrof (nevojenských krizových situací),
4. Podpora národních vlád v ochraně obyvatelstva proti následkům zbraní hromadného ničení,
5. Spolupráce s partnery.

SEKCE CIVILNÍ PŘIPRAVENOSTI

Prepare / Anticipate

Prosecute

Phases of Crisis Management

ZÁKLADNÍ DOKUMENTY CNP

- Politická směrnice CNP NATO
 - Civilní podpora pro plánování a vedení vojenských operací
 - Odolnost a schopnosti zvládat mimořádné události
 - Spolupráce s partnery
 - Koordinace s ostatními mezinárodními organizacemi/aktéry
- Pracovní program **Výboru pro civilně nouzové plánování**
(Civil Emergency Planning Committee - CEPC)
- Pracovní programy plánovacích skupin
 - Skupina pro civilní ochranu (Civil Protection Group – CPG)
 - Společná skupina pro zdraví, zemědělství a potraviny
(Joint Health Agriculture and Food Group – JHAFG)
 - Skupina pro průmyslové zdroje a komunikační služby
(Industrial Resources and Communication Services Group – IRCSG)
 - Skupina pro dopravu (Transportation Group – TG)

CNP NATO – VAZBY NA ČR

- Koordinace národních plánovacích činností členských i partnerských států za účelem zajištění co nejefektivnějšího využití civilních zdrojů při společném dosahování strategických cílů Aliance
- V ČR je ústředním orgánem státní správy **MV-GŘ**
HZS ČR
 - sjednocuje postupy ministerstev a jiných ústředních správních úřadů

NATO

Česká republika

NAC - Severoatlantická rada
(North Atlantic Council)

Vláda

BRS

Stálá delegace
ČR při NATO

**CEPC - Výbor pro civilní nouzové
plánování**

MV-GŘ HZS ČR

VCNP

CPG - Skupina pro civilní ochranu

MV-GŘ HZS ČR

TG - Skupina pro dopravu

Ministerstvo dopravy (MD)

**IRCSG - Skupina pro průmyslové
zdroje a komunikační služby**

Ministerstvo průmyslu a obchodu
(MPO) a Český telekomunikační úřad
(ČTÚ)

**JHAFG - Společná skupina pro zdraví,
zemědělství a potraviny**

Ministerstvo zdravotnictví (MZd) a
Ministerstvo zemědělství (MZe)

CNP V KRIZOVÉM ŘÍZENÍ V NATO

- CNP má důležitou roli v KŘ NATO
- CEPC – poradní orgán NAC v otázkách CNP/ochrany obyvatelstva
- Součástí NATO Crisis Response System (NCRS) jsou i opatření CNP
- Nástroje CNP – CEP Crisis Management Arrangements (CMAs) – opatření krizového řízení v oblasti ochrany obyvatelstva
- Role CNP ve cvičení orgánů krizového řízení CMX

VARŠAVSKÝ SUMMIT NATO

- Poprvé v historii problematika CNP na úrovni představitelů vlád (summitu)
- Závazek pokračovat ve zvyšování alianční odolnosti a vylepšení civilní připravenosti proti širokému spektru hrozeb (včetně hybridních) – **úkol pro CEPC**
- CNP v **Komuniké ze Summitu** v odstavci 4 a 73

Metodika na zvýšení civilní připravenosti

Metodiky pomáhá členským státům v implementaci jednotlivých požadavků v sedmi základních oblastech odolnosti identifikovaných ve „Zprávě o stavu civilní připravenosti“

Sedm základních strategických oblastí:

1. Zachování kontinuity veřejné správy a základních funkcí státu
2. Zajištění odolnosti dodávek energií
3. Schopnost efektivně řešit nekontrolovatelný pohyb osob
4. Zabezpečení odolnosti infrastruktury dodávek vody a potravin
5. Schopnost zvládat velký počet zraněných
6. Odolné komunikační systémy
7. Odolná dopravní infrastruktura

ZÁVĚR

- Obranné plánování: rozvoj schopností, výstavba komplexního systému obrany na národní i mezinárodní úrovni
- Systémové a procesní nastavení vykazuje obdobné charakteristiky (ČR, NATO, EU)
- Systém CNP ČR a NATO je určen na podporu vedení vojenských operací (SOS, VS) a podporu nevojenského krizového řízení
- Má roli při posilování společenské odolnosti vůči hybridnímu působení
- CNP NATO pokrývá ochranu obyvatelstva, přepravu, komunikaci, průmyslové zdroje a potraviny
- Procedury prověřovány každoročně cvičením krizového řízení (CMX)